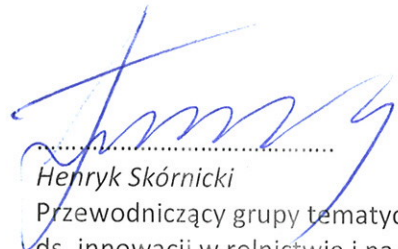

Protokół opracowała:
Barbara Kucharska
Sekretarz grupy tematycznej ds.
innowacji w rolnictwie i na
obszarach wiejskich
Fundacja Programów Pomocy dla
Rolnictwa FAPA

ZATWIERDZAM:

Henryk Skórnicki
Przewodniczący grupy tematycznej
ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich
przy Grupie Roboczej ds. KSOW

**Protokół uzgodnień nr 1/2015 z pierwszego posiedzenia grupy tematycznej ds. innowacji
w rolnictwie i na obszarach wiejskich przy Grupie Roboczej ds. KSOW**

W dniu 17 grudnia 2015 r. odbyło się pierwsze posiedzenie grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Zgodnie z Uchwałą nr 6 Grupy Roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Rozwoju, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Polskiej Akademii Nauk, Rady Głównej Instytutów Badawczych, Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej, jednostki centralnej i jednostek regionalnych KSOW, organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Przewodniczący przypomniał uczestnikom program posiedzenia, którego przedstawiono członkom grupy w przesłanych materiałach i zaproponował zmiany dotyczące kolejności poszczególnych punktów programu. Przyjęty porządek obrad przedstawiał się następująco:

- 1) Otwarcie I posiedzenia Grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich grupy.
- 2) Przedstawienie uczestników spotkania – krótkie przedstawienie każdego członka grupy, instytucji, którą reprezentuje oraz oczekiwanej roli grupy tematycznej ds. innowacji
- 3) Przedstawienie struktury Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich („SIR”) w Polsce, z uwzględnieniem procedury tworzenia planu działania i planu operacyjnego.
- 4) Prezentacja celów i zadań sieci SIR oraz grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
- 5) Uchwała w sprawie przyjęcia Regulaminu pracy grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

- 6) Wybór zastępcy przewodniczącego i prezydium grupy.
- 7) Prezentacja propozycji operacji do Planu Operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR oraz dyskusja.
- 8) Uchwała w sprawie zaopiniowania projektu Planu Operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR dla działań: „Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy oraz ułatwianie tej współpracy” oraz „Działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich”.
- 9) Przedstawienie priorytetów SIR na lata 2016-2023.
- 10) Uchwała w sprawie zaopiniowania priorytetów SIR na lata 2016-2023.

Podsumowanie i zamknięcie posiedzenia.

Ad. 1) Otwarcie posiedzenia

Posiedzeniu grupy przewodniczył Pan Henryk Skórnicki, Dyrektor CDR w Brwinowie, Oddział w Radomiu.

Posiedzenie grupy otworzył Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Ryszard Zarudski, który podkreślił wagę transferu innowacji w kontekście programu finansowania badań naukowych i innowacji Horyzont 2020 oraz przygotowywanego w resorcie rolnictwa Paktu dla Wsi. Wiceminister wskazał na potrzebę transferu innowacji w rolnictwie i wykorzystywania w praktyce rozwiązań, wypracowanych nie tylko przez instytucje naukowe, ale także przez wszystkich zainteresowanych rozwojem polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich. Zachęcił przedstawicieli grupy do aktywności i do partnerskiej, merytorycznej współpracy.

Ad.2) Przedstawienie uczestników oraz oczekiwań względem roli i pracy grupy

Uczestnicy spotkania zostali zaproszeni przez Wiceministra do przedstawienia się i określenia swoich oczekiwań i zakresu współpracy w ramach grupy.

Przedstawicielka CDR postrzega grupę jako organ opiniodawczo-doradczy dla CDR i WODR m.in. w zakresie identyfikacji działań i obszarów, na których należy się koncentrować, oraz w określaniu obszarów problemowych dla SIR. Celem tych działań ma być ułatwianie współpracy oraz pomoc w najskuteczniejszym łączeniu wysiłków ze strony doradztwa, rolników i przedstawicieli nauki, które mają służyć lepszemu rozwojowi rolnictwa i obszarów wiejskich.

Panie reprezentujące Departament Strategii, Analiz i Rozwoju oraz Biuro Pomocy Technicznej MRiRW zapewniły o wsparciu swoim i swoich Zespołów dla działań grupy oraz o podejściu, które będzie ułatwiać realizację zadań w zakresie wdrażania innowacji. W wystąpieniu, wskazywano, iż grupa z jednej strony umożliwi wymianę informacji oraz będzie inspiracją dla uczestników, a z drugiej - będzie źródłem informacji zwrotnej dla Ministerstwa, co pozwoli usprawnić procesy i usunąć bariery. Resort chciałby wykorzystać wiedzę, kwalifikacje i dorobek grupy w określaniu przez Instytucję Zarządzającą najbardziej pożądanych kierunków badań i rozwoju, w wykorzystywaniu nauki w systemie upowszechniania innowacji oraz doświadczenia praktycznego, gdzie największą rolę do spełnienia ma doradztwo. Podkreślono, że te wszystkie działania powinny mieć na celu przeniesienie jak największego zakresu osiągnięć naukowo-badawczych do bezpośredniego odbiorcy, a to w efekcie będzie się przekładało na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Pani Magdalena Józeficka, Doradca Ministra wskazała na potrzebę wypracowywania przez grupę wniosków i wskazywania, które obszary potrzebują działań innowacyjnych, żeby na etapie tworzenia legislacji, zarówno na poziomie unijnym jak i krajowym, resort rolnictwa, wykorzystując swoje kompetencje, mógł wprowadzać zapisy, które będą odpowiadać oczekiwaniom polskich beneficjentów.

Wielu członków grupy, szczególnie osoby z wieloletnim doświadczeniem m.in. w pracy naukowej na uczelniach, we wdrażaniu projektów ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości, rolnictwa ekologicznego, w pracy analitycznej itp., zaoferowało swoje wsparcie eksperckie, m.in. p. Anna Stocur, P. Henryk Łucjan, P. Agata Sosińska, P. Edmund Giejbowicz, P. Anna Passini, P. Maciej Kuboń, P. Aleksander Mach, P. Wiesław Golka, P. Józef Horabik.

Zwracano uwagę między innymi na następujące potrzeby i obszary, gdzie można zastosować podejście innowacyjne:

- wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii z wykorzystywanych w rolnictwie i przetwórstwie żywności,
- rozwój przedsiębiorczości w kontekście rozwiązań innowacyjnych dla przetwórstwa rolno-spożywczego,
- kobiety na obszarach wiejskich,
- produkcja żywności funkcjonalnej oraz organicznej i wejście ze sprzedażą na rynki zewnętrzne,
- innowacje w zakresie spraw społecznych na obszarach wiejskich,
- wykorzystanie narzędzi innowacyjnych do promocji polskich marek za granicą, w zakresie współpracy międzynarodowej, m.in. w ramach strategii dla krajów basenu Morza Bałtyckiego,
- nowoczesne techniki w produkcji rolnej i w ochronie roślin,
- innowacje w produkcji drobiarskiej.

Wśród osób zgłaszających powyższe zagadnienia byli m.in.: Pan Alfred Maternia, Pan Aleksander Mach, Reprezentantka Związku Pracodawców Przemysłu Mięsnego, Przedstawiciel Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Pani M. Suszko.

Pan Aleksander Mach z Pomorskiego ODR w Gdańsku zaproponował, aby we współpracy z doradcami i ekspertami z Instytutów naukowych, określać obszary priorytetowe dla rolnictwa; wskazał na możliwość zbudowania systemu integrowanej ochrony roślin w oparciu o tzw. modele chorobowe. Stosowanie tego systemu przez rolników ograniczyłoby używanie środków ochrony roślin i zwiększyłoby dochodowość gospodarstw.

Pan Ryszard Jaworski z Wielkopolskiego ODR w Poznaniu stwierdził, że warto prowadzić umiejętną ocenę potrzeb rolników; zachęcał do korzystania z wyników programów wieloletnich zleconych do realizacji przez MRiRW oraz do wykorzystywania w pełni potencjału uczelni rolniczych i instytutów naukowo-badawczych; przytoczył także przykład metody wykorzystywanej do ochrony roślin, którą objęte jest 70 stacji meteorologicznych.

Pani Maria Suszko z Warmińsko-Mazurskiego ODR zaproponowała, żeby uczestnicy wymieniali się informacjami, wiedzą i doświadczeniami między sobą, także przez sieć internetową; podkreśliła, że

priorytety muszą być przełożone na konkretne działania; określiła ważny obszar tematyczny –kobiety na obszarach wiejskich.

Pan Jarosław Mostowski ze Świętokrzyskiego ODR, wskazał na potrzebę uporządkowania informacji dot. sieci oraz ujednoczenia interpretacji wszystkich przepisów, w odniesieniu do działań w programach operacyjnych..

Pan Marek Skarżyński z Podlaskiego ODR zwrócił uwagę, że należy przyjmować rozwiązania, które będą służyć nie tylko samym innowacjom, ale także ich praktycznemu wdrożeniu do rolnictwa; odniósł się do problematyki energochłonności w produkcji rolniczej, a zwłaszcza w hodowli – tam można wdrażać rozwiązania innowacyjne.

Pan Andrzej Danielak z Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, może przedstawić propozycje dot. innowacyjnego podejścia do branży drobiarskiej, gdyż – jak stwierdził- jest szereg rozwiązań możliwych do wprowadzenia w sposób systemowy, co pomogłoby obniżyć koszty produkcji i osiągnąć lepsze zorganizowanie tej branży.

Przedstawiciele jednostek regionalnych KSOW przy Urzędach Marszałkowskich podkreślali, że konieczne jest pogłębianie wiedzy na temat innowacyjności oraz przekazywanie informacji do parterów w regionie.

Wielu przedstawicieli WODR wskazywało na potrzebę kontynuowania i rozwijania dobrej, bezpośredniej współpracy pomiędzy rolnikami, przedsiębiorcami i naukowcami; istotne jest także dobre określenie potrzeb i priorytetów pracy sieci.

Wielu uczestników spotkania podkreślało, że warto mieć większy kontakt z reprezentantami branży naukowo-badawczej i warto zapraszać do udziału w pracach grupy jednostek naukowo-badawcze i uczelnie.

Przewodniczący, dzieląc się swoją wiedzą, podkreślił, że problem wdrażania osiągnięć nauki do praktyki jest bardzo trudnym procesem w większości krajów UE, a badania są w niewielkim zakresie wykorzystywane w praktyce. Większość prowadzonych prac badawczych nie uwzględnia faktycznych potrzeb i problemów rolników oraz przedsiębiorców. Musi być dobra współpraca różnych środowisk, musi być odbiorca bezpośredni wyników prac badawczych, czyli rolnik lub przedsiębiorca a efektem końcowym tego procesu powinno być zmniejszenie nakładów i zwiększenie produktywności w rolnictwie, przetwórstwie i innych gałęziach sektora rolnego.

Ad. 2) Przedstawienie struktury Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i Sieci Innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Zgodnie z przyjętą agendą Pani Justyna Adamska, Dyrektor Biura Pomocy Technicznej MRiRW zaprezentowała strukturę organizacyjną KSOW z uwzględnieniem SIR, wytyczne Planu Działania KSOW na lata 2014-2020 oraz zasady tworzenia planów operacyjnych. Podkreśliła, że to co będą wypracowywać członkowie grupy, w tym m.in. priorytety, kierunki funkcjonowania, będzie miało wpływ na efektywne wdrażanie całej Sieci (KSOW).

Ad. 3) Cele i zadania sieci SIR

Przewodniczący, Pan Henryk Skórnicki omówił zasady funkcjonowania Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz Europejskiej sieci na rzecz innowacji (EPI) Przedstawił struktury organizacyjne obu sieci oraz zreferował zakres kompetencji CDR i V/OODR w zakresie SIR. W

wystąpieniu podkreślił także, że doświadczenie w zakresie finansowania i prowadzenia badań dla rolnictwa ekologicznego w Polsce może służyć innym i być wykorzystane jako dobry przykład w ustalaniu tematyki badań i transferu do praktyki.

Przewodniczący przypomniał, że wszyscy członkowie grupy oraz ich stali zastępcy otrzymali komplet materiałów na posiedzenie: projekty uchwał z regulaminem pracy grupy, projektem planu operacyjnego KSOW w zakresie SIR na lata 2016-2017 wraz z listą rankingową operacji oraz z propozycją priorytetów SIR na lata 2016-2023.

Ad. 5) Uchwała nr 1 ws. przyjęcia regulaminu pracy grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Przewodniczący otworzył dyskusję nad Uchwałą nr 1 dotyczącą przyjęcia regulaminu pracy grupy. Pan Jacek Węsierski z Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT zadał pytanie dot. organizowania grup zadaniowych, które chciałyby zajmować się jakimś konkretnym zagadnieniem, a konkretnie w jaki sposób ta grupa może wpływać na powstawanie grup zadaniowych.

Przewodniczący wyjaśnił, że będą mogły funkcjonować podgrupy składające się z członków grupy tematycznej oraz grupy zadaniowe złożone z ekspertów z możliwością udziału w nich także członków grupy tematycznej. Możliwość powoływania tego typu zespołów roboczych normalizuje zapis §7 regulaminu grupy tematycznej.

Pan prof. Wiesław Golka zgłosił wniosek formalny o rozszerzenie składu grupy o większą reprezentację przedstawicieli instytucji nauki, jest to wniosek o zmianę Uchwały nr 6 Grupy Roboczej ds. KSOW.

Przewodniczący sformułował wniosek dot. rozszerzenia grupy tematycznej o przedstawicieli nauki z uwagą, że prezydium grupy dopracuje klucz i propozycje uchwały do przyjęcia przez grupę roboczą ds. KSOW. Szczegółową propozycję w tym zakresie przygotuje prezydium w formie propozycji uchwały do podjęcia przez Grupę Roboczą ds. KSOW. Wniosek został podany pod głosowanie: ZA było 34, przeciw: 0, wstrzymało się głosu: 0. Liczba uprawnionych do głosowania: 34.

Wniosek został przyjęty.

Pan Jan Marciszewski z KRIR upoważniony przez Pana Roberta Nowaka do zabierania głosu (przewodniczącemu przedłożono stosowne upoważnienie na piśmie) zgłosił Wniosek o rozszerzenie składu prezydium grupy o reprezentanta KRIR i wpisanie tego do §4 regulaminu.

Wniosek dot. rozszerzenia składu prezydium grupy o reprezentanta KRIR poddano pod głosowanie. ZA: 18, przeciw: 7, wstrzymało się: 6, liczba uprawnionych do głosowania: 31. Wniosek został przyjęty.

Pan Alfred Maternia z Podkarpackiego ODR, zgłosił wniosek dotyczący dopisania w §4 do składu prezydium grupy, zastępcę przewodniczącego prezydium. Wniosek został poddany pod głosowanie. Za 8, przeciw 21, wstrzymało się 4, liczba uprawnionych do głosowania: 33. Wniosek został odrzucony.

Po zamknięciu głosowań nad wnioskami formalnymi do zmian w regulaminie, przewodniczący Pan Henryk Skórnicki rozpoczął głosowanie nad przyjęciem Regulaminu grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich działającej przy Grupie roboczej do spraw Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Za 34, przeciw 0, wstrzymał się 0, liczba głosów uprawnionych 34.

Uchwała nr 1 w sprawie przyjęcia Regulaminu grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach z uwzględnieniem zgłoszonych wniosków została przyjęta.

Ad.6) Wybór zastępcy przewodniczącego i prezydium grupy.

Pan Aleksander Mach z Pomorskiego ODR zgłosił kandydata na zastępcę przewodniczącego pana dyrektora dr Ryszarda Jaworskiego.

Pan prof. W. Golka zaproponował, żeby przełożyć wybór zastępcy przewodniczącego, gdy rozszerzony zostanie skład grupy roboczej o jednostki badawcze.

Pan Przewodniczący H. Skórnicki zaproponował głosowanie nad wnioskiem dot. przełożenia wyboru zastępcy przewodniczącego po przyjęciu rozszerzonego składu grupy roboczej, czyli na następnym posiedzeniu.

Pan J. Węsierski nadmienił, że wcześniej uchwalono w głosowanym nad wnioskiem, że nie rozszerza się składu o dodatkowego wiceprzewodniczącego. Najpierw grupa musi wybrać osoby do prezydium, a spośród nich dopiero zostanie wybrany wiceprzewodniczący.

Pan Przewodniczący H. Skórnicki zaprosił do zgłaszania propozycji osób do składu prezydium.

Członkowie grupy zgłaszali swoje propozycje. Pan prof. W. Golka i Pani M. Suszko zgłosili, żeby na ten moment pominąć kandydaturę reprezentanta nauki, do czasu przyjęcia przez Grupę Roboczą ds. KSOW stosownej uchwały ws. rozszerzenia składu grupy o reprezentantów nauki. Poproszono, żeby nie wstrzymywać wyboru reszty składu prezydium.

Grupa powołała Prezydium Grupy spośród swoich członków. W skład Prezydium Grupy weszli:

- 1) przewodniczący grupy – Henryk Skórnicki, CDR w Brwinowie, oddz. Radom
- 2) sekretarz grupy – Barbara Kucharska, JC KSOW
- 3) przedstawiciel MRiRW – Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Departament Strategii Analiz i Rozwoju MRiRW
- 4) przedstawiciel ośrodków doradztwa – dr Ryszard Jaworski, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
- 5) przedstawiciel CDR – Iwona Obojska, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
- 6) przedstawiciel nauki – na wniosek formalny, przedstawiciel nauki do składu prezydium zostanie zgłoszony po podjęciu uchwały Grupy Roboczej ds. KSOW ws. rozszerzenia składu grupy o przedstawiciela nauki. Wniosek Przewodniczącego został poddany pod głosowanie i przyjęty przez członków grupy tematycznej.
- 7) przedstawiciel organizacji rolniczych – Zbigniew Górski, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych
- 8) przedstawiciel organizacji pozarządowych – dr hab. inż. Wiesław Golka, prof. ITP, Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej
- 9) przedstawiciel jednostek regionalnych KSOW – Aneta Gajger, JR KSOW woj. pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
- 10) przedstawiciel jednostki centralnej KSOW – dr Aleksandra Chlebicka, JC KSOW
- 11) przedstawiciel Krajowej Rady Izb Rolniczych – Robert Nowak, Członek Zarządu KRIR.

Wniosek dot. wyboru składu prezydium został przyjęty: za 33, przeciw 0, wstrzymała się 1 osoba, liczba osób uprawnionych do głosowania 34.

Pan Przewodniczący podsumował, że został przyjęty skład prezydium i część struktury gr. tematycznej może podjąć pracę.

Pan prof. W. Golka zgłosił wniosek formalny dot. wyboru wiceprzewodniczącego na następnym spotkaniu po rozszerzeniu grupy roboczej

Pan Przewodniczący H. Skórnicki poddał ten wniosek pod głosowanie. Głosów za było 33, wstrzymała się 1 osoba, liczba głosów przeciw 0, liczba osób uprawnionych do głosowania: 34.

Ad. 7) Prezentacja operacji do Planu Operacyjnego 2016-2017

Przewodniczący upewnił się, że członkom grupy przedłożono projekt listy rankingowej wniosków partnerów SIR, którzy zgłosili swoje propozycje operacji do Planu Operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR oraz projekt Planu operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR dla działań: „Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy oraz ułatwianie tej współpracy” oraz „Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich”. Pan Przewodniczący Henryk Skórnicki poinformował grupę, że nie jest znana decyzja co do podziału środków pomiędzy zadania oraz beneficjentów, w związku z tym nie jest możliwe głosowanie uchwały nr 2 w sprawie zaopiniowania projektu Planu Operacyjnego KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR.

Przewodniczący poinformował, że gdy tylko CDR otrzyma wytyczne dot. właściwego podziału puli środków, przygotuje i przedłoży do zaopiniowania grupie Plan operacyjny KSOW na lata 2016-2017 w zakresie SIR.

Pani Iwona Obojska z CDR w Brwinowie zaprezentowała projekt listy rankingowej i zreferowała wstępny projekt planu operacyjnego, nadmieniła, że limity środków mogą jeszcze ulegać zmianom, może to zaburzyć koncepcję operacji jaką miały WDOR-y i część operacji może zostać obciętych. CDR poprosił WODR-y o dokonywanie wyborów, które operacje wybierają do realizacji, przy zmniejszonych limitach środków. Dlatego p. I. Obojska podkreśliła, że projekt planu operacyjnego ulegnie zmianie i nie jest to jego ostateczna wersja.

Pan Przewodniczący H. Skórnicki poinformował grupę, że jak tylko zapadną decyzje, przesłany zostanie kompletny projekt Planu operacyjnego członkom grupy do zaopiniowania.

Pani Agata Sosińska z Mazowiecki ODR zadała pytanie z czego wynika, że woj. mazowieckie jest największe, a ma przydzielonych najmniej środków w Planie operacyjnym. Czy możemy jeszcze procedować i zgłosić prośbę o uwzględnianie kwoty racjonalnie, odpowiednio do wielkości województwa.

Pani I. Obojska potwierdziła, że przy opiniowaniu Planu Działania CDR także zwracała na to uwagę, że największe województwa mają najmniejsze kwoty. CDR zgłosił uwagę żeby te kwoty wyrównać, ale nie zostało to uwzględnione w Planie Działania. Pani Obojska potwierdziła, że zgłosi prośbę p. wicedyrektor E. Wieczorkiewicz-Dudek, żeby można dostosować przydzielone kwoty do wielkości województwa.

Pan Przewodniczący H. Skórnicki – zaproponował, że podejmie próbę roboczego przedyskutowania tego z Panią Wicedyrektor. E. Wieczorkiewicz-Dudek, Panią. Dyrektorem J. Adamską i Panem. Wiceministrem R. Zaruczkim.

Pani M. Suszko Warmińsko-Mazurski ODR upewniła się, że projekty, których nie ma w projekcie Planu operacyjnego, mogą jeszcze mieć szansę na „uaktywnienie”.

Pan Przewodniczący potwierdził, że później p. Iwona Obojska prześle informacje do WODR-ów, a wszyscy członkowie grupy tematycznej otrzymają pełny projekt Planu operacyjnego 2016-2017 do zaopiniowania.

Pani I. Obojska potwierdziła, że żadna operacja z tego planu nie zostanie wykreślona, a jeśli zostaną podniesione limity środków, to zostaną uzupełnione dodatkowymi operacjami własnymi WODR-ów.

Pani I. Obojska omówiła w skrócie procedurę naboru wniosków (wnioski o zasięgu krajowym, obejmujące swym zasięgiem minimum 2 województwa, trafiały do CDR, inne, o zasięgu wojewódzkim, do WODR-ów) oraz kolejne etapy oceny formalnej, oceny merytoryczno-finansowej. Przypomniała kryteria wyboru operacji (zgodne z Planem Działania). Wskazała także na kompetencje w tym zakresie CDR, WODR oraz członków komisji oceniających.

Pani I. Obojska poinformowała, że na stronach www CDR i WODR-y 16.10. 2015 r. zawieszono ogłoszenie o naborze. Do naboru operacje mogli składać tylko partnerzy SIR łącznie na poziomie krajowym i wojewódzkim zgłoszono 37 operacji, ale ocenę formalną i merytoryczno-finansową przeszło 9 propozycji operacji, które są w przesłanym projekcie listy rankingowej. Uzyskały one minimum pkt. 30 (czyli minimum punktowe), w woj. podlaskim część operacji przekroczyło limit środków przewidziany dla partnerów, nawet ten liczony na poziomie 60%.

Pani I. Obojska podsumowała: z 37 zgłoszonych 7 nie przeszło oceny formalnej. Z pozostałych 30, tylko 9 operacji, przeszło ocenę merytoryczno-finansową. Operacje własne WODR oceniane były wg tych samych kryteriów, którymi oceniano wnioski partnerów. Do planu operacyjnego zostały włączone te, które uzyskały minimum 30 pkt.

Pani I. Obojska przypominała, że plan operacyjny to nie jedyne narzędzie jakim dysponujemy. Plan służy do wypełniania zadań sieci, a CDR wypełnia też zadania w ramach funkcjonowania. Chodzi o tzw. brokerów innowacji, którzy będą pomagać grupom operacyjnym oraz o koordynatorów SIR w województwach, którzy będą pomagać w zbieraniu innowacyjnych rozwiązań i ich rozprzestrzenianiu. Te zadania i działania nie są realizowane tylko poprzez Plan operacyjny.

Istnieje możliwość zmiany Planu, ale czy będzie robiony dodatkowy nabór, Pani Obojska nie może tego w 100% zagwarantować. Będzie to przedmiotem rozmów z Jednostką Centralną KSOW i z Biurem Pomocy Technicznej, ponieważ część środków przeznaczonych dla partnerów nie została wykorzystana. Gdyby był taki kolejny nabór, np. po pierwszej półrocznej ocenie realizacji planu, wtedy byłaby możliwość zgłaszania operacji. CDR będzie się o taki dodatkowy nabór starać. Pani Obojska zaprosiła instytucje spoza SIR do zarejestrowania się jako partnerzy SIR, bo wtedy szybciej dotrze informacja o nowym naborze, jeśli będzie realizowany. Obecnie jest ponad 100 zarejestrowanych partnerów.

Pani I. Obojska poinformowała, że można uzupełnić Plan operacyjny, Rozporządzenie o KSOW daje nam taką możliwość po I półrocznej ocenie, termin liczony jest od dnia przyjęcia Planu operacyjnego przez Grupę Roboczą ds. KSOW. WODR-y, które teraz nie wykorzystywały całego limitu przewidzianych środków, będą mogły w trybie zmiany obecnego dwuletniego Planu operacyjnego dodać te operacje (oczywiście do realizacji przed upływem tych 2 lat).

Pan Przewodniczący podzielił się także swoją opinią, iż poprzeczka oceny formalnej i merytorycznej operacji w tym naborze była ustawiona wysoko, także w zakresie spełniania wymogów co do zakresu podanych priorytetów i wymagań. Ale podkreślił, że środki nie przepadają, a to co zostanie, będzie możliwe do zagospodarowania w kolejnym naborze. Nie odnosząc do konkretnych partnerów, p. przewodniczący zauważył, że niestety jakość przygotowanych projektów operacji była niesatysfakcjonująca. Pan H. Skórnicki stwierdził, że w przyszłym roku w planie działalności statutowej CDR (funkcjonowania SIR) warto przygotować szkolenia z przygotowywania projektów planów operacyjnych, z poprawnego i precyzyjnego opisywania przedsięwzięć, aby nie było przykrych konsekwencji w rozliczaniu wydatkowanych środków. Wskazał, że warto rozważyć takie szkolenia z zaprezentowaniem wzorcowych, dobrych praktyk z przygotowywania planów operacyjnych oraz należałoby te przykłady umieścić na stronie internetowej SIR.

Pani M. Suszko zadała pytanie dlaczego podczas oceny usunięto operacje dotyczące OZE? Poprosiła także, jak i inni zainteresowani członkowie, o możliwość wglądu w ocenę, żeby na przyszłość nie popełniać błędów.

Pani I. Obojska wyjaśniła, że to nie było działanie celowe, po prostu osoby oceniające wychwyciły pewne braki w dokumentach. P. Obojska potwierdziła, że roześle ocenę, szczególnie skupi się na woj. warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim. Oczywiście, pozostałe oceny zostaną także zeskanowane i wysłane, a przypominała, że opinie dyrektorów ODR-ów już zostały rozesłane przed spotkaniem.

Pan. J. Węsierski odniósł się do ocen i opinii nt. operacji. Stwierdził, że niektóre są rzetelne i zawierają argumentację, ale wiele z nich może być traktowana jako zdawkowa i niepełna. To jest uwaga do osób oceniających, do CDR, WODR, FAPA i MRiRW w jaki sposób prowadzić samą ocenę. Zwrócił uwagę, że może nie są one kryteria są najistotniejsze, ale uzasadnienie, argumentacja samej oceny. Podkreślił, że trzeba pamiętać, że muszą być poprzez operacje zrealizowane pewne cele. Po ocenie formalnej, dalszy etap weryfikacji to uzasadnienie z argumentacją wyboru danej operacji. Podkreślił, że gdyby członkowie grupy mieli podejmować decyzję, to opieranie się na zdawkowych ocenach, nie jest do przyjęcia.

Pani I. Obojska raz jeszcze przypominała etapy oceny wniosków, najpierw formalnej w WODR-ach, później zaopiniowanie przez dyrektorów WORD-ów, a następnie ocenę merytoryczno-finansową przez 2 niezależnie oceniające osoby z CDR.

Członkowie z Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT poprosili o możliwość wglądu w karty ocen.

Pani I. Obojska potwierdziła, że karty ocen są w CDR i mogą być udostępnione, członkowie grupy mają w otrzymanych dokumentach opinie dyrektorów WODR, listę rankingową i projekt planu.

Pan Przewodniczący H. Skórnicki – zaproponował, że na przyszłość prawdopodobnie przedstawimy grupie do dyskusji i zaopiniowania zaproponowane kryteria oceny i wyboru operacji w ramach planów operacyjnych. Teraz nie było to możliwe z powodu braku czasu, a procedura wymagała przedłożenie do zaopiniowania grupie projektu planu operacyjnego jeszcze w grudniu.

Pan H. Skórnicki podkreślił, że będziemy mogli wnieść swój wkład, żeby te oceny były jasne, czytelne, zrozumiałe dla wszystkich.

Pan J. Węsierski dopowiedział: „... i przede wszystkim związane z oceną innowacyjności”.

Pan Przewodniczący raz jeszcze potwierdził, że przy rozsyłaniu kolejnej wersji projektu planu przesłane zostaną raz jeszcze te kryteria i zasady oceny, zaprezentowane dziś przez p. Iwonę Obojską.

Pani I. Obojska wyjaśniła dodatkowo, że ponieważ wszystkich kart będzie bardzo dużo (operacji było 82), to zaproponowała, zgodnie z głosami ze strony uczestników, że CDR roześle karty indywidualnie do autorów przygotowujących wnioski z operacjami, a karty ocen operacji partnerów roześlemy ogólnie, będzie można także bezpośrednio poprosić CDR o dodatkowe rozesłanie kart.

Pani M. Suszko zwróciła uwagę na to, aby w przyszłości oceniający partnera, np. dyrektor ODR, także miał kartę oceny i wg niej przydzielał punkty, to zmobilizuje oceniającego oraz pozwoli mu na poprawną, transparentną ocenę.

Pani Obojska przypominała, że WODR-y nie przyznają punktów, ale opiniują operacje.

Pan H. Skórnicki przychylił się do uwagi p. Marii Suszko, że możemy się nad tym zastanowić, żeby opracować jasne, klarowne kryteria ocen, żeby zarówno grupa tematyczna mogła być jeszcze lepiej zorientowana, jak i potencjalni beneficjenci, żeby wyeliminować ewentualne zarzuty o stronniczość.

Pani M. Suszko powróciła raz jeszcze do nurtującej ją kwestii oceny i uzasadnienia wyboru/odrzućenia operacji. Stwierdziła, że czym innym jest ranking krajowy, a czym innym ocena wewnętrzna projektów, które nie wiadomo dlaczego przepadają. Podkreśliła, że wg niej jest to pewna ułomność, która może być po każdej ze stron, ale nie jest to kwestia techn. ale raczej chodzi tylko o to, żeby usprawniać ten proces oceny. „Należy go zobiektywizować, a siebie nawzajem mobilizować, bo hasło „innovacyjność” jest tak pojemne, że u jednych [wnioskodawców] coś jest innowacją, a u innych nie. Jakiś projekt dla wnioskodawcy jest innowacyjny, np. wprowadzanie jakiejś nowej odmiany, a dla oceniającego może nie być. Musimy to uwzględniać i poprawić.”

Pan Przewodniczący zaproponował, że można to zapisać jako wniosek formalny, aby na przyszłość przygotować formalne kryteria wyboru operacji i przedstawić do zaopiniowania grupie tematycznej. Grupa wniosków ten przyjęła jednogłośnie przez aklamację.

Pani I. Obojska dodatkowo zaproponowała, żeby na najbliższym spotkaniu koordynatorów SIR, stworzyć roboczy materiał dla grupy tematycznej ds. innowacji. Każdy koordynator ze swojego województwa zbierze takie doświadczenia i wymienimy się pomysłami. Poddamy krytycznej ocenie dotychczasowe działania z zakresu naboru wniosków, oceny, tworzenia planu itp. Najważniejsze będą wnioski co można zmienić, co nie zadziałało, a co jest dobrym pomysłem i na najbliższym spotkaniu koordynatorów wspólnie opracowano by te konkluzje oraz nowe kryteria. Pani Obojska podkreśliła, że wówczas byłaby potrzeba zmiany Planu Działania KSOW, bo kryteria są tam zapisane, ale nie jest to niemożliwe.

Pan E. Wieczorkiewicz-Dutek i Pan H. Skórnicki potwierdzili, że jest to możliwe.

Pani M. Suszko, Warmińsko-Mazurski ODR, zadała jeszcze pytanie dot. terminu ewentualnych uzupełniających naborów na kolejne operacje.

Pani Iwona Szcześniak z BPT MRiRW odpowiedziała, że Plan operacyjny może zostanie przyjęty do 15.01.2016 na Grupie Roboczej ds. KSOW, a po upływie 6 miesięcy od zatwierdzenia planu, będzie robiony przegląd i wtedy będzie można dopiero o czymkolwiek decydować.

Pan Przewodniczący podsumował dyskusję, podkreślił, że w Planie działania KSOW w zakresie SIR mamy niewielką pulę środków i są to środki miękkie na działalność promocyjno-informacyjno-aktywizującą. W opinii Przewodniczącego trudniejsza sytuacja może być podczas naboru i wyboru, przez grupy operacyjne SIR, operacji inwestycyjnych z dużymi budżetami, z działania „Współpraca” PROW.

Pan Przewodniczący podzielił się informacjami, że podczas oceny projektów w Horzizoncie 2020 (na poziomie KE) też są podobne dylematy dot. bezstronności ekspertów, są to kwestie problematyczne. Dlatego też, Komisja Europejska analizuje i zastanawia się, jak usprawnić proces oceny. Pan H. Skórnicki podkreślił, że z podobnymi problemami możemy się zmierzyć przy ocenie operacji realizowanych przez grupy SIR, musimy się zastanowić i wybrać takie rozwiązania, żeby zachować pełne zasady przejrzystości w naszych wewnętrznych procedurach.

Pan Przewodniczący zamknął pracę nad pkt. 7 i pkt. 8 agendy spotkania. Punkt 8) będzie procedowany w trybie obiegowym.

Padło jeszcze kilka pytań ze strony uczestników posiedzenia.

Pan Przewodniczący, odpowiadając na pytania z sali dot. możliwości włączenia episkopatu i wykorzystania infrastruktury kościoła do informowania społeczności lokalnej, uznał, że to jest dobry pomysł i możemy to oczywiście zrobić.

Dodatkowo, Przewodniczący na pytanie dot. terminów realizacji działań zaplanowanych w ramach operacji, poinformował, że będzie to możliwe, po zaakceptowaniu zbiorczego Planu operacyjnego przez Grupę Roboczą ds. KSOW, może to być np. na przełomie I i II 2016 r.

Pani Agata Sosińska z I MODR z Warszawy, zadała pytanie, w jaki sposób WODR-y odpowiadają za rozliczenie wniosków, za działania zgłoszone przez parterów, w Planie Działania nie jest to określone. WODR-y potrzebowałyby kryteria weryfikujące właściwą realizację działań w operacji. Jest to bardzo istotna sprawa, szczególnie w odniesieniu do instytucji partnerów, których nie znamy. Musimy mieć właściwe wskaźniki realizacji.

Pan Przewodniczący uznał to jako formalny wniosek dot. przygotowania sposobu oceny, kontroli i monitoringu operacji realizowanych przez partnerów. Podkreślił, że taki wniosek jest do przyjęcia i do przygotowania na przyszłość

Jeszcze raz przypomniał, żeby nie mylić operacji w planach operacyjnych KSOW ze środkami na operacje w ramach działania „Współpraca” dla utworzonych grup operacyjnych w zakresie SIR. To będzie realizowane inną procedurą w zakresie wsparcia i udziałem ze strony CDR, przy przygotowywaniu projektów.

Ad. 9) Przedstawienie priorytetów do Planów operacyjnych na lata 2016-2023

Pani I. Obojska zaprezentowała priorytety do operacji w poszczególnych planach operacyjnych na lata 2016-2017, 2018-2019, 2020-2021 oraz 2022-2023. Przypomniała, że nie są to priorytety i kierunki działań SIR. Priorytety zostały ustalone przez CDR przy wsparciu ze strony MRiRW.

Pani E. Wieczorkiewicz-Dudek z DSAR MRiRW wystąpiła z wnioskiem, żeby do priorytetów w pierwszym planie na lata 2016-2017 dopisać ocenę poziomu innowacyjności sektora rolnego i spożywczego.

Wniosek dot. dodania priorytetu: Ocena poziomu innowacyjności sektora rolnego i spożywczego do listy priorytetów SIR przy realizacji planu lata 2016-2017 poddano pod głosowanie. Liczba głosów ZA: 31, przeciw: 0, nikt nie wstrzymał się od głosu, liczba uprawnionych do głosowania: 31. Wniosek został przyjęty.

Pan J. Węsierski, zadał pytanie do priorytetu na lata 2016-2017: Identyfikacja obszarów problemowych wymagających innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Jaka metodologia do tej identyfikacji powinna być zastosowana; w obszarze rolnictwa i obszarów wiejskich występują inne poziomy oceny ryzyka, ważny jest wybór i dostosowanie odpowiedniej metodologii do identyfikacji obszarów problemowych.

Pan Przewodniczący wyjaśnił, że są różne metody, na przykład na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu jest już wypracowana pewna metoda oceny innowacyjności. Podobna inicjatywa została podjęta także przez Uniwersytet Warszawski. Wszystkie te metody zostaną zebrane, przy wyborze sposobu identyfikacji ważne będzie, żeby odpowiednio ocenić efektywność innowacyjności. Pan Przewodniczy zaproponował, że poddamy te metodyki dyskusji na Grupie tematycznej i wybierzemy najefektywniejszą i najlepszą dla zrealizowania celów dot. właściwej oceny innowacyjności.

Ad. 10) Uchwała nr 3 ws. zaopiniowania priorytetów SIR na lata 2016-2023

Pan Przewodniczący po zamknięciu dyskusji poddał pod głosowanie Uchwałę nr 3 dot. przyjęcia priorytetów SIR przy realizacji dwuletnich planów operacyjnych na lata 2016-2023. Liczba głosów ZA: 31, przeciw: 0, nikt nie wstrzymał się od głosu, liczba uprawnionych do głosowania: 31. Uchwała nr 3 została przyjęta.

Pan prof. W. Golka zadał jeszcze pytanie terminu uruchomienia działania „Współpraca”.

Pan Przewodniczący poinformował, że uruchomienie działania, będzie się prawdopodobnie wiązało ze zmianami zarówno w PROW-ie jak również w rozporządzeniu. W PROW-ie musi być zmodyfikowany zapis ws. strony formalno-prawnej i organizacyjnej grupy operacyjnej. Obecny zapis, określa, że grupa musi posiadać formę prawną, wiąże się to z takimi „wyższymi” formami organizacyjnymi jak spółka, a zrzeszenie się nie kwalifikuje, ponieważ członkami grup operacyjnych nie będą wyłącznie osoby fizyczne, będą też podmioty, ten zapis musi być bardziej elastyczny. Przewodniczący wyjaśnił, że ten zapis jest jeszcze konsultowany przez prawników, wg informacji pozyskanej z resortu. Zmiana w rozporządzeniu byłoby łatwiejsza, a w PROW musi być jednak zachowana stała procedura związana ze zmianą, każdego, nawet tak prostego zapisu. W tym obecnym zapisie nie mieści się formuła konsorcjum.

Podsumowanie i zamknięcie posiedzenia

Pan Przewodniczący podsumował i zreferował Panu Wiceministrowi R. Zarudzkimu pracę grupy na I posiedzeniu. Zostały zrealizowane wszystkie punkty programu. W sprawie głosowania nad uchwałą nr 2 - zapewnił, że po ustaleniu limitów i złożeniu Planu operacyjnego w całość, członkom grupy wysłany zostanie mailem druga wersja projektu planu do skonsultowania (zaopiniowania), będzie 5 dni na wyrażenie opinii w trybie głosowania obiegowego nad uchwałą. Pan Przewodniczący wyjaśnił, że sporo spraw formalnych związanych z PROW jest w toku i są pewne opóźnienia i brak możliwości zakończenia głosowania na I posiedzeniu grupy. Przewodniczący podkreślił zaangażowanie oraz fakt zgłoszenia szeregu cennych propozycji i wniosków, padło szereg inicjatyw w kontekście pracy sieci w zakresie przygotowania jednolitych kryteriów wyboru operacji przy wyborze operacji poziomu krajowego oraz wojewódzkiego. Zaproponowano opracowanie i przygotowanie kryteriów oceny operacji oraz przygotowanie wskaźników do kontroli realizowanych operacji.

Na koniec posiedzenia grupy zabrał głos Pan Wiceminister i poinformował, że pod koniec grudnia zostanie ustalony harmonogram pracy na rok 2016, który będzie uruchamiany systematycznie, a do tego konieczna jest dobra współpraca pomiędzy ARiMR a MRiRW. Muszą być określone procedury wdrażające, do części działań będą one akceptowane poprzez audyt wewnętrzny, ale do działań nowych muszą być zewnątrznie audytowane, co jest związane także z przejściem całej procedury akredytacji i jej zakończenie, tak żeby było możliwe ogłoszenie naborów wniosków. Pan Wiceminister przypomniał, że do tego muszą być sprawnie działające i zgrane systemy informatyczne.

Pan Wiceminister poinformował, że przygotowywane są rozporządzenia do 35 poddziałań, z których część jest gotowa, a nad częścią trwają prace, polegające na uzgodnieniach prawnych. Pan Wiceminister odpowiedział, że termin uruchomienia działania „Współpraca” jest planowany na I kwartał 2016 r. Pan Wiceminister dodał, że harmonogramy wdrażania poszczególnych działań będą przekazywane WODR-om.

Pan Wiceminister odniósł się także do bardzo istotnej kwestii konsultacji kryteriów wyboru operacji realizowanych przez grupy operacyjne. Kryteria wyboru muszą być rzeczywiste, realne. Muszą być dobrze ustalone, dobrze dobrane. Zaapelował do członków grupy/uczestników, żeby to sprawdzać na etapie konsultacji, bo konsultacje kryteriów i ich dobór jest ważny.

Resort rolnictwa współpracuje także z ministerstwem rozwoju, oraz z marszałkami województw, żeby uzgodnić dobrą politykę spójności dla obszarów wiejskich. Proponujemy, pracując w zespole, uzgodnienie takiego kryterium, żeby służyło ono rozwojowi obszarów wiejskich i peryferyjnych. Pan Wiceminister podkreślił, że środki przeznaczane w województwach na inwestycje typu autostrady nie są inwestycjami na rzecz obszarów wiejskich.

I posiedzenie grupy tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich przy Grupie Roboczej ds. KSOW zamknął Pan Henryk Skórnicki, Przewodniczący grupy ds. innowacji w rolnictwie przy Grupie Roboczej ds. KSOW.

